

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW ENERGII,
KLIMATU I AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH
(NR 39)**
z dnia 30 kwietnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych (nr 39)

30 kwietnia 2021 r.

Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Suskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– przedstawienie informacji przez Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Aktywów Państwowych Jacka Sasina oraz Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Tadeusza Kościńskiego na temat szczegółów zaproponowanego Krajowego Planu Odbudowy w zakresie sfery energii oraz klimatu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Artur Soboń** sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych wraz ze współpracownikami, **Waldemar Buda** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Adam Czetwertyński-Guibourgé** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Szymon Dziak-Czekan** prezes Stowarzyszenia „Polski Recycling” wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Aleksandra Kacprzak, Ewa Kwiatkowska, Julia Popławska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Witam państwa. Jeszcze chwilę poczekamy, bo mam sygnał, że jest z nami pan minister klimatu i środowiska, ale chyba jeszcze nie dołączyli się panowie z drugiego ministerstwa. Jest również pan poseł Tomasz Nowak, który będzie uzasadniał wniosek, ale może jeszcze minutkę poczekamy.

Powiem państwu, że ledwo dotarłem na posiedzenie, bo dowcipny dziennikarz z TVN-u wsadził nogę w drzwi w windzie i nie mogłem przyjechać. Teraz takie metody stosują.

Może tymczasem rozpoczniemy Komisję i sprawdzimy kworum, bo mamy już parę minut opóźnienia. Może w tym czasie pan Waldemar Buda dotrze do nas. Chciałbym, żeby uzasadnienie wniosku odbyło się z udziałem ministrów, ale sprawdzenie kworum nie musi odbywać się z udziałem ministrów.

Zatem, szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych.

Informuję, że posiedzenie Komisji zostało zwołane przez panią marszałek na podstawie art. 198j ust. 2 i 3 regulaminu Sejmu w związku z art. 152 ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiającich porozumiewanie się na odległość.

Posiedzenie zostało zwołane na wniosek grupy posłów przekazany 2 kwietnia do Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych.

Jednocześnie informuję, że posłowie – członkowie Komisji obecni na sali obrad, mogą głosować przy użyciu tego urządzenia, które mamy. Wszyscy państwo znają tę procedurę. Jest również prośba jak zawsze, o niewłączanie się w pokój wideokonferencji, jeśli jesteście państwo, i nieużywanie tabletów do głosowania. Linki do systemu wraz z instrukcją zostały przesłane wszystkim osobom, które biorą udział: państwu posłom, ministrom, zaproszonym gościom. Tak, jak do tej pory zgłoszenia do zabrania głosu

w dyskusji na wysyłać pod adres email kesk@sejm.gov.pl lub poprzez *chat* w aplikacji po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego.

Przystępujemy zatem do sprawdzenia kworum. Proszę o wyświetlenie guziczek. Panie i panów posłów proszę o naciśnięcie dowolnego przycisku i wysłanie. Będziemy chwilę czekać, a tymczasem może pan minister połączy się z nami.

Jesteśmy w trakcie sprawdzania kworum, więc jeszcze poczekamy chwilę na panią poseł. Mam również informację, że pan minister Buda jest jednocześnie na wspólnym posiedzeniu rządu i samorządu, więc po zakończeniu spotkania tego szacownego gremium dołączy do nas na posiedzeniu Komisji.

Udało się, pani poseł? Udało się. Zapytam więc, jak jest z głosami? 27. To jest kworum wystarczające. Zatem zamykamy sprawdzenie kworum. Informuję, że kworum jest. Jeśli jeszcze można prosić ewentualnie o wyświetlenie, żeby nie było podejrzeń, że coś ukrywamy. 27 głosów. Zatem przystępujemy do realizacji porządku dziennego posiedzenia.

Coś słyszę, komuś coś się włączyło. Jeżeli panowie ministrowie rozmawiają przez telefon, to proszę o naciśnięcie ikonki „mikrofon”, to wtedy nie będziemy słyszeć rozmów. Nie wiem, kto z państwa oczywiście, bo nie zidentyfikowaliśmy osoby. W takim razie przypomnę, jaki jest porządek: przedstawienie informacji przez wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Aktywów Państwowych – pana premiera Jacka Sasina, oraz Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej – pana ministra Tadeusza Kościńskiego, na temat szczegółów zaproponowanego Krajowego Planu Odbudowy w zakresie sfery energii oraz klimatu, czyli z zakresu naszej Komisji.

Przystępujemy do realizacji porządku, ale jeszcze zapytam, czy są uwagi do porządku? Chociaż porządku posiedzenia Komisji zwołanego na podstawie tego artykułu za bardzo zmienić nie można, ale dla porządku procedowania zapytam, czy są uwagi? Nie widzę uwag.

Zatem przystępujemy do realizacji porządku. W imieniu wnioskodawców uzasadnia pan poseł Tomasz Piotr Nowak. Jest z nami pan poseł Nowak, bardzo proszę o zabranie głosu.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Witam serdecznie Wysoką Komisję. Witam pana przewodniczącego. Witam panów ministrów. Cieszę się, że jest z nami minister klimatu, gdyż duża część naszych zagadnień odnosi się właśnie do tematyki związanej z tym ministerstwem, aczkolwiek nie dostaliśmy z Ministerstwa Klimatu pisma informującego – jak pan przewodniczący słusznie zauważył – o szczegółach. Szczegółów nie poznaliśmy w wyniku tych pism, które dostaliśmy od Waldemara Budy. Dostaliśmy pismo... poza jednym, że będą zniesione bariery dla rozwoju energetyki wiatrowe... Pozostałe na takim stopniu ogólności, że naprawdę...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Przepraszam, panie pośle. Może spróbujemy... może jakieś inne łącze, bo my słyszymy raczej tylko część słów – bez zrozumienia sensu. Nie wiem, czy jest pan przez wi-fi czy może...

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Panie przewodniczący, jestem na normalnym połączeniu... A teraz?

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Niestety nie jest lepiej. Ale może przez ten system LTE?

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Mogę ewentualnie przejść na telefon...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Nie wiem, czy państwo, którzy w domach mają podłączone tablety, słyszą, bo my tutaj nie jesteśmy w stanie nic zrozumieć. Słyszę tutaj z sekretariatu, że to jest jakaś usterka po stronie Sejmu. Czy da się to usunąć? Pani już to zgłosiła do informatyków. Może teraz pan poseł spróbuje powiedzieć jakieś dwa zdania?

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Pięć, dziesięć, osiem, dwa...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

O, teraz lepiej. W takim razie bardzo proszę...

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Czyli rozumiem, że...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Przepraszam, proszę zacząć od początku.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Zacząć od początku. Teraz lepiej jest słycać?

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Tak, teraz dobrze.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Szanowni państwo, była prośba o to, żebyśmy zapoznali się ze szczegółami Krajowego Planu Odbudowy w zakresie działań naszej Komisji. Dziękuję za obecność również ministra klimatu i środowiska, od którego, co prawda, nie dostaliśmy informacji, ale mam nadzieję, że odniesie się do tych punktów, które będę prezentował z pytaniami. Natomiast otrzymaliśmy informację od ministra Budy, ale ona jest tak ogólna, że tak naprawdę ze szczegółami nie ma nic wspólnego, może poza jednym szczegółem, gdzie jesteśmy poinformowani, że będzie usunięta bariera dla rozwoju lądowej energetyki wiatrowej, czego w samym dokumencie KPO nie widzimy.

Jest również informacja z Ministerstwa Aktywów Państwowych, ale dotyczy tylko modułu pożyczkowego i dotyczy dwóch zadań związanych z efektywnością energetyczną i OZE w przedsiębiorstwach oraz morskich farm wiatrowych. To jest oczywiście bardzo, bardzo mało, natomiast ja będę się odnosił do strategii, do KPO, który został przygotowany i zawieszony na stronach ministerstwa 21 lutego tego roku, bowiem to podlegało konsultacjom. Nie ma tam niestety tego modułu pożyczkowego, który pojawił się, bodajże, wczoraj czy przedwczoraj z szokującymi informacjami. Na przykład dowiedzieliśmy się, że w Wielkopolsce wojewoda wielkopolski gwarantuje, że Wielkopolska dostanie z Krajowego Planu Odbudowy 70 mld złotych. To jest naprawdę wiadomość szokująca i chyba niemająca uzasadnienia właśnie w tych dokumentach i tych środkach, które mamy, bowiem to by oznaczało, że Wielkopolska będzie głównym beneficjentem wśród wszystkich województw.

Tak więc to są takie rzeczy, które bardzo niepokoją, i obawiam się, że może tu być priorytet polityki nad rzeczywistym dokumentem i rzeczywistymi możliwościami KPO. Nie chciałbym właśnie w tym duchu, tylko chciałbym z troską o najważniejszy instrument, którym w tej chwili będziemy dysponowali w zakresie transformacji całej gospodarki do pół-zielonej, zero czy neutralnej klimatycznie gospodarki 2050 roku.

Odnoszę się więc przede wszystkim do komponentu dotacyjnego, bo ten znamy i mam nadzieję, że w wyniku konsultacji, które były prowadzone, być może wiele uwag, które zgłoszę, jest już poprawionych. W zakresie dwóch z pięciu podstawowych komponentów Krajowego Planu Odbudowy ma być realizowane wsparcie dla zmian, których celem jest zdekarbonizowana, nowoczesna energetyka i transport. Jednakże w żadnym z komponentów KPO nie odnosi się do jakichkolwiek dokumentów strategicznych Unii Europejskiej i nie precyzuje, w jakim stopniu jego instrumenty miałyby służyć realizacji długofalowej strategii. Cały ten dokument z 21 lutego jest niestety niespójny i brak w nim podstawowych wskaźników, które opisywałyby cele strategiczne, jakie powinny przyświecać takim dokumentom. Jest po prostu niemierzalny w tych wszystkich komponentach, które produkuje. Z analizy obszarów wybranych do wsparcia może wyłaniać się obraz, z którego wynika, że rząd ratuje część działań, jakie miały być realizowane w poprzedniej... swoich planach, na przykład plan odpowiedzialnego rozwoju. Niepokoi również widoczny brak powiązania Krajowego Planu Odbudowy z innymi funduszami, na przykład spójności, modernizacji czy Funduszem Sprawiedliwej Transformacji. Wiemy, że część środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji będzie pochodziło z Next Generation, ale nie ma tej kompatybilności między tymi funduszami i ta linia demarkacyjna jest... Albo ona istnieje, albo nie istnieje, ale o niej nie wiemy.

Niestety Krajowy Plan Odbudowy w tym dokumencie pozbawiony jest ambicji wypełnienia celów klimatycznych. Wysokie Napięcie opublikowało takie badanie, w którym pokazuje, jak Krajowy Plan Odbudowy wpłynie na ochronę klimatu. I co się okazało? Że wpłynie negatywnie 1% tego całego komponentu. Nie znany wpływu 38% po zbadaniu właśnie tam... Prawdopodobnie nieznaną jest 31%, pozytywny 21%, bardzo pozytywny 9%. Pozytywny i bardzo pozytywny daje 30%. Tymczasem wiemy, że powinno to być 37% instrumentów służących właśnie zielonej energii, zielonemu przemysłowi. Minimum 37%.

Nie ma w Krajowym Planie żadnego modelu ani wyliczeń pozwalających na stwierdzenie, w jakim stopniu realizacja KPO przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ten dokument, na który się powołuje, jest... wszystkie inwestycje opisane w Krajowym Planie Odbudowy powinny mieć pozytywny wpływ na budowę gospodarki niskoemisyjnej. Nie ma żadnego kryterium ważności tych właśnie pomysłów i wyliczenia korzyści wynikających z wydatkowania poszczególnych kwot.

Krajowy Plan Odbudowy pozbawiony jest wizji transformacji polskiej energetyki. Podstawowym megatrendem, który w tej chwili jest w energetyce światowej, jest odejście od scentralizowanego modelu energetyki ku energetyce obywatelskiej, rozproszonej. Tymczasem KPO nie pokazuje kluczowych reform potrzebnych do zmiany tego paradygmatu czy to w energetyce, czy to w transporcie jako reformy, mówię w cudzysłowie. Podaje się opisy celów, na przykład wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska. Reformami są ogólnie opisane takie cele, jak na przykład: umacnianie, poszerzanie, pogłębianie. Nie mamy konkretności, nie mamy również konkretnego odniesienia się do dyrektyw, jak już wcześniej mówiłem, typu... KPO nie widzi podstawowego wyzwania, jakim jest przebudowa systemów dystrybucyjnych, zapewnienia ich neutralności wobec rynku, nie widzi też konieczności reformy rynku hurtowego i detalicznego dla zapewnienia odpowiedniej wyceny aktywów i działań służących dekarbonizacji sektora.

Brakujące elementy w KPO to przede wszystkim to, co mówię, o tych reformach, ale również brak wsparcia dla magazynowania energii. Przede wszystkim najważniejszy jest ten komponent dotacyjny. Te wszystkie komponenty pożyczkowe, których nie znam w tej chwili, one jednak powinny być uzupełniające wobec pewnej filozofii, a ta filozofia powinna być zaprezentowana w czasie właśnie... w tej części dotacyjnej, bowiem ona nadaje kierunki, ona nadaje siłę temu dokumentowi. Brak jest inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej w zakresie modernizacji i usprawnień procesów przemysłowych, brak mechanizmów wdrażania. Nie wiemy, jakie będą mechanizmy wdrażania, a mamy bardzo mało czasu do 2026 r.

Co jest natomiast? Są niejasne i nieprzejrzyste obszary objęte wsparciem. Na przykład szkoły w zakresie termomodernizacji... oraz budynki kultury. Ktoś powie „okej, fajnie” ale jest brak wyjaśnień, dlaczego są takie 20 tys.? To jest zupełnie niezrozumiałe. Są działania w obszarze środowiska niepołączone z celami planu odbudowy, bo jak rozumieć olbrzymie wydatki na oczyszczanie dna morskiego? Ja rozumiem, że możemy to rozpatrywać tylko w kontekście pomocy projektom *offshore*’owym, które z pomocy będą już korzystać. Zresztą ten projekt *offshore*’owy jest takim dobrym przyczynkiem do popatrzenia na całość głównych finansowań, które płyną z części dotacyjnej. KPO nastawiony jest na wspieranie największych spółek kontrolowanych przez Skarb Państwa, no bo *offshore* jest związany z tymi spółkami. Jedyną konkretną, wymienioną przez KPO inwestycją energetyczną, jaka ma otrzymać wsparcie, jest budowa terminala dla *offshore* – 437 mln euro. Projekt ten, co ciekawe, jest realizowany bez konkursów na wykonawcę. W drugiej części *offshore* – teraz już mamy informację od ministra aktywów – będą to również pożyczki bezkonkursowe na 3250 mln euro. Tu pytanie też o to, czy te pożyczki są – pytanie do pana ministra – konkurencyjne na rynku? Czy rzeczywiście będzie to taki tryb, który będzie się opłacać firmom inwestującym w *offshore*?

Głównymi inwestycjami w sieci ma być również infrastruktura przesyłowa dla *offshore*. W sytuacji, gdy setki tysięcy – i tu chyba mamy rzeczywisty problem – prosumentów mogą wkrótce stanąć wobec perspektywy odłączenia instalacji od sieci. Potrzebne jest wsparcie dla OZE i magazynów energii, potrzebne jest wsparcie dla *onshore*, ponieważ będziemy mieli kłopot z przyłączeniami i one za chwilę będą się namnażały. Na pomoc przedsiębiorcom w tej części dotacyjnej w zielonej transformacji przeznaczono – uwaga

– 28 mln euro. Przy tym nie ma zapowiedzi implementacji dyrektywy rynkowej dla budowy rozproszonych rynków energii, linii bezpośrednich, upowszechniania zasady PPA itd. Jest w części, którą otrzymaliśmy od ministra aktywów, znowuż konkursowa część na 300 milionów, w tej części pożyczkowej. To wymaga również analizy, ale pytanie jest, czy skorzystanie z tej części pożyczkowej będzie się rzeczywiście firmom opłacało?

Teraz w obszarze OZE przede wszystkim *offshore*, *offshore* i *offshore*. To jest inwestycja długofalowa, wymagająca wielkich nakładów i jest długoterminowa. Tymczasem brak jest powiązania tutaj, w tym dokumencie, celów klimatycznych z projektami „Mój Prąd” czy z projektem „Czyste Powietrze”. Tutaj jest ponad 10 mld zł. One są centralnie dystrybuowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i mam tutaj pytanie, czy pan minister środowiska uważa, że te 10 mld zł będziemy w stanie wykorzystać do roku 2026. Co ważne, czy rzeczywiście spełni on te wymagania, że na przykład nie będziemy zastępować wysokoemisyjnych pieców węglowych kotłami czy piecami niskoemisyjnymi, ale także węglowymi. Jak czytam właśnie w tym bardzo ogólnym uzasadnieniu od Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, to widzę tam właśnie takie zagrożenie, że nawet w tym ogólnym sformułowaniu nie ma przejścia wprost na zieloną stronę mocy, tylko z wysokoemisyjnych na niskoemisyjne. 860 tysięcy domów – cel dobry, ale cel, który musiałby być bardzo dookreślony i musiałby mieć też instrumenty, takie policzalne, jak to wpłynie na cel.

Potrzebne jest wsparcie nie tylko dla modernizacji, ale i dla budowy. Dlaczego nie ma nowych domów wyposażonych w instalacje do produkcji energii i zielonego ciepła, nie ma domów bez komina, nie ma już zachęty do tego, żeby inwestować w coś zupełnie nowego, zeroemisyjnego? KPO zawiera komponent społeczności energetycznych, ale jako rozwiązań pilotażowych i niepowszechnych.

Tak więc Krajowy Plan Odbudowy w wersji – podkreślam – z 21 lutego 2021 r. jest pozbawiony wizji rozwoju polskiej energetyki. Zgodnie z wymogami dokument powinien zawierać opis reform wspierających każdy filar. Tymczasem dokument nie precyzuje żadnych głębokich reform i kluczowych zmian regulacyjnych, jakie mogłyby wesprzeć zmianę paradygmatu polskiej energetyki i transportu. Wsparcie przewidziano przede wszystkim dla koncernów kontrolowanych przez Skarb Państwa. Obywatele i przedsiębiorcy zostawieni są z boku. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności nie spełnia wymogów Unii Europejskiej co do neutralności klimatycznej do 2050 r. i przyczynienia się do zmiany klimatu, bo nie ma mierzalnych i policzalnych skutków tych działań. Błędne jest skierowanie ciężarów wdrażania na Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, zamiast na samorządy, NGO’sy, organizacje przedsiębiorców, banki komercyjne i tak dalej. System wdrażania oparty na centralnych instytucjach podległych rządowi może doprowadzić do wypaczenia procesu przyznawania dotacji, kierując strumienie finansowe do tych podmiotów, które współpracują z rządem, tworząc system uzależnień od określonej opcji rządzącej. Priorytety KPO wskazują rozporządzenie Komisji Europejskiej wskazujące minimum środków, jakie powinny być przeznaczone na komponenty: klimatyczny, cyfrowy. Tymczasem lektura projektu wskazuje, że na siłę w te obszary wciśnięto działania niemające z nimi nic wspólnego, na przykład to oczyszczanie dna Bałtyku z min i wraków. Pytanie, czy Komisja Europejska zaakceptuje taki plan odbudowy i czy w dłuższej perspektywie nie trzeba będzie zwracać pieniędzy, które zostały wypompowane w ten obszar. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Bardzo przepraszam, ale ze względu na to drobne zawirowanie zapomniałem przywitać panów ministrów, za co przepraszam. Wiem, że pan minister Waldemar Buda przysłuchuje się naszym obradom. Witam pana ministra, sekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Witam pana Adama Czetwertyńskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, i pana Artura Sobonia – sekretarza stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych. Witam pana Daniela Balińskiego – zastępcę dyrektora Departamentu Strategii Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, panią Monikę Bieniek – członka Stowarzyszenia Polski Recykling, pana Szymona Dziak-Czekan, również prezesa Stowarzyszenia Polski

Recykling, pana Michała Godlewskiego – dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich i Instrumentów Rozwojowych Ministerstwa Aktywów Państwowych i pana Marcina Janiaka – zastępcę dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Wiem, że chyba jeszcze nadal trwa spotkanie rządu z samorządem i jeżeli państwo pozwolicie, to udzielię głosu panom ministrom, którzy są z nami,... i jeżeli pan minister Buda będzie mógł wziąć udział, bezpośrednio po wystąpieniach panów ministrów, to udzielię mu głosu, a jeżeli nie, to wtedy, kiedy będzie mógł. Ale tak jak mówię, przysłuchuje się naszym obradom, biorąc udział w spotkaniu. Czy jest zgoda na udzielenie panom ministrom głosu? Nie wiem, który z panów pierwszy. Może pan Adam Czetwertyński? Według kolejności, jaką mam na liście. Przepraszam bardzo. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo. Może rzeczywiście zacznę i dam taki ogólny opis naszych intencji i naszej pracy wokół przygotowania Krajowego Planu Odbudowy w tej części dotyczącej polityki klimatycznej i transformacji naszej energetyki. Trzeba oczywiście mieć świadomość, że skala wyzwań, przed którą stoimy jako kraj, jest w tym obszarze bardzo duża i kierunki naszego rozwoju zostały określone w polityce energetycznej, która została przyjęta przez rząd w lutym tego roku. Tutaj określamy, w jaki sposób możemy modernizować tę energetykę, odpowiadać na wyzwania związane z geopolityką z jednej strony, ze starzeniem się naszych bloków, z wyznaczeniami również – przede wszystkim – środowiskowymi, ze zmianami klimatycznymi, z koniecznością redukcji emisji i redukcji oddziaływania naszej energetyki na środowisko. Po to, by osiągać te cele, mamy do dyspozycji oczywiście szereg instrumentów finansowych, krajowych, ale też unijnych. I KPO jest jednym z tych instrumentów.

Planując więc te działania, patrzymy na całość zadań do wykonania, na cele, które wyznaczyliśmy sobie w polityce energetycznej, i próbujemy jak najlepiej wykorzystać środki, biorąc pod uwagę również elementy, cechy specyficzne dla poszczególnych dostępnych instrumentów, żeby tak zaprojektować działania, żeby maksymalnie wykorzystać większość tych środków. Nasze instytucje, nasze ministerstwa – Ministerstwo Funduszy, Ministerstwo Klimatu, narodowy fundusz, Ministerstwo Aktywów Państwowych mają bardzo duże doświadczenie, jeśli chodzi o wykorzystanie tych środków, efektywne wykorzystanie tych środków z polityki unijnej, więc wierzę, że tak zaplanowane właśnie działania umożliwią rzeczywiście wykorzystanie tych środków. Jedną z takich cech, bardzo istotnych oczywiście w KPO, o której wspominał pan poseł Nowak w swoim wystąpieniu, to jest to, że należy te środki wykorzystać do 2026 r. To ogranicza oczywiście wachlarz projektów, który można potencjalnie kwalifikować do wsparcia z Krajowego Planu Odbudowy.

Jeżeli chodzi o kierunki, które tutaj obraliśmy, na pierwszym miejscu są działania związane z poprawą jakości powietrza. To jest przede wszystkim program „Czyste Powietrze” i inne działania służące właśnie poprawie jakości powietrza. Na ten obszar przewidziane jest prawie 4 mld euro. To jest największa pozycja w całym KPO i w szczególności w obszarze środowiska. To jest tak jak mówię, przede wszystkim program „Czyste Powietrze”. Jesteśmy oczywiście w permanentnej dyskusji z Komisją. Mamy codziennie spotkania na poziomie roboczym w celu wyjaśnienia sposobu funkcjonowania poszczególnych inwestycji, które zostały wpisane w KPO po to, żeby się upewnić, że rzeczywiście sposób przeprowadzenia tych inwestycji będzie zgodny z wymogami rozporządzeń unijnych. To dotyczy również programu „Czyste Powietrze”.

Jeśli chodzi o kwestie nowych domów i ich brak, myślę że dla nowego budownictwa jest trochę inna sytuacja niż dla starego budownictwa. Bo dla nowych budynków są pewne normy, które istnieją, które określają w jaki sposób efektywnie energetycznie budynki – budynki, które nie będą zatrać środowiska, i one są dzisiaj budowane według tych zasad. Natomiast wyzwanie w przypadku starych budynków jest dużo większe, bo trzeba tutaj wymienić źródła ciepła, ocieplać te budynki. Szacujemy, że w Polsce mamy 3 mln takich domów, gdzie potrzebna jest inwestycja. Stąd też taki nacisk na ten obszar.

Sugerował pan, że być może te 10 mld na „Czyste Powietrze” to będzie za dużo. Ja nie sądzę, żeby to było za dużo. Sądzę, że potrzeby są jeszcze większe i biorąc pod uwagę usprawnienia, które wprowadzamy konsekwentnie do programu „Czyste Powietrze”, widząc, w jakim tempie wzrasta ilość wniosków złożonych do narodowego funduszu dla tego programu, to jest poziom środków, który jesteśmy w stanie zagospodarować w horyzoncie funkcjonowania Krajowego Planu Odbudowy.

Odnosząc się dalej do pozostałych elementów tego wystąpienia, miałem już okazję na wcześniejszym posiedzeniu Komisji, zresztą również z udziałem pana posła, wypowiadać się w kwestii analizy wykonanej KPO, gdzie zidentyfikowano tylko 1% projektów z negatywnym wpływem. Z jednej strony się cieszę, że to jest tylko 1%, z drugiej strony trochę się nawet dziwię, że to jest aż 1%, bo wszystkie inwestycje w KPO będą musiały spełnić zasadę *do not significant harm*, czyli żadna z inwestycji obecna w KPO nie może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. I tu są dosyć szczegółowe wytyczne Komisji Europejskiej i dla nas to również było bardzo ważne, żeby właśnie zastosować tę zasadę w sposób horyzontalny po to, żeby się upewnić, że nasze inwestycje – nie tylko te, które się będą bezpośrednio przyczyniać do redukcji emisji, do poprawy jakości środowiska, ale też te, które nie mają bezpośredniego pozytywnego oddziaływania na środowisko – nie będą miały negatywnego oddziaływania i dzięki temu będą służyć do poprawy jakości życia Polaków.

Jeśli więc chodzi o obszary, wspominałem o najważniejszym obszarze, dotyczącym czystego powietrza. Oprócz tego jest ponad 1 mld euro przewidywany na transport publiczny. Myślę więc, że można spokojnie powiedzieć, że ogromna większość środków w obszarze środowiska absolutnie nie jest przeznaczona dla wielkich firm, tylko właśnie dla obywateli, dla samorządów. To będą główni beneficjenci tych działań.

Są oczywiście również takie dla firm, bo to jest istotne, żeby redukować również negatywny wpływ naszej działalności gospodarczej na środowisko. I to jest na przykład... W części pożyczkowej dopisaliśmy, dodaliśmy możliwość wykorzystania pożyczek dla dużych przedsiębiorstw do zwiększenia efektywności energetycznej. Dlaczego zdecydowaliśmy się na taki ruch? Dlatego, że właśnie te duże przedsiębiorstwa mają duży potencjał. To są inwestycje w efektywność energetyczną. To są inwestycje, które będą generowały zmniejszenie kosztów, bo zmniejszy się ilość potrzebnej energii, więc dla tych firm będą to mniejsze rachunki. To są więc inwestycje, które są w stanie... są dochodowe w cudzysłowie i są w stanie generować wymierne finansowe korzyści dla tych przedsiębiorstw. Odpowiadając więc tutaj na pytanie pana posła, to jest bez wątpliwości obszar, w którym ilość środków przewidywalna w formie pożyczek może być wykorzystana.

Jeśli chodzi o dystrybucję energii elektrycznej, ten obszar planujemy finansować z Polityki Spójności. To jest częścią tej ogólnej refleksji i musieliśmy się zdecydować, jak demarkować poszczególne instrumenty między sobą. W KPO umieściliśmy raczej inwestycje większe, przesyłowe, związane z rozbudową naszych sieci, jak również z dostosowaniem do zwiększonej ilości odnawialnych źródeł energii, a dystrybucję planujemy finansować z Polityki Spójności, bo to również taka jest rola Polityki Spójności, żeby adresować bardziej lokalne problemy i dystrybucja jest właśnie takim obszarem.

Magazyny energii. Myślę, że to jest bardzo słuszna uwaga. To również jest uwaga, która pojawiła się w toku naszych konsultacji społecznych, wysłuchań publicznych, więc to jest obszar, który również planujemy uwzględnić w pewnym zakresie w KPO, w części pożyczkowej.

Odnosnie do terminala bez konkursu, to muszę powiedzieć, że tutaj to jest trochę... to są ograniczenia techniczne, ograniczenia geograficzne, które podyktują nam bardziej wybór lokalizacji niż cokolwiek innego. Wymagania dla takiego terminala są jednak tak specyficzne, że nie każde miejsce się nadaje do tego. Takich możliwości rzeczywiście dużo nie ma, więc wydaje się, że w tym przypadku tryb konkursowy byłby nieefektywny, natomiast w innych obszarach, tam, gdzie tylko można to zastosować, będziemy stosować właśnie tryb konkursowy.

I ostatnie chyba zapytanie – o wskaźniki reformy. One również są przedmiotem naszych rozmów, naszej pracy z Komisją. Opracowujemy oczywiście wskaźniki, które pomogą oceniać efekty tych inwestycji i reformy też dopasowane do profilu proponowa-

nych inwestycji, więc one są właśnie związane czy z rozwojem OZE, czy z zachętami dla rozwoju właśnie zeroemisyjnego transportu. Tutaj będziemy uwzględniać oczywiście w KPO propozycje takich reform i takich wskaźników. To jest właśnie przedmiotem naszych rozmów z Komisją. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Poproszę teraz o uzupełnienie pana ministra aktywów państwowych – pana ministra Artura Sobonia. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Artur Sobon:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Ministerstwo Aktywów Państwowych – tak, jak przekazaliśmy w informacji dla Wysokiej Komisji – zajmuje się dwoma działaniami: efektywnością energetyczną i OZE w przedsiębiorstwach oraz kwestią środków na morskie farmy wiatrowe. Chcę odpowiedzieć na wypowiedź pana posła Nowaka, że po pierwsze, my od samego początku chcieliśmy i od samego początku ta efektywność energetyczna dla przedsiębiorstw jest w KPO. Co więcej, w wyniku prac nad programem zmieniliśmy alokację i te środki... zamiast 28 mln euro dotacji dzisiaj mamy 300 mln euro pożyczek. To więc są oczywiście dużo większe środki, które będą rozdzielane w sposób konkurencyjny. I to jest również punkt drugi, czyli moja odpowiedź na udział Skarbu Państwa. One będą konkurować wszędzie tam, gdzie te środki nie są ograniczone wyłącznie do małych i średnich przedsiębiorstw, bądź też, jak powiedział pan minister Czetwertyński, do innych beneficjentów.

Wreszcie ostatnia rzecz to, na jakich zasadach, na jakich warunkach będą udzielane te pożyczki. Tutaj pełna zgoda z panem posłem, warunkiem *sine qua non* aby beneficjanci chcieli korzystać z tych środków, także z tych działań, za które odpowiada Ministerstwo Aktywów Państwowych, musi być to, że one będą konkurencyjne w stosunku do finansowania z rynku. Jeśli pan minister Buda zechce powiedzieć kilka zdań więcej, w jaki sposób ta konkurencyjność tych środków jest przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej planowana, to oczywiście jego rola. Natomiast oczywiście jako spółki będziemy analizować możliwość wykorzystania tych środków i dzisiaj wszystko na to wskazuje, że tak dokładnie będzie, to znaczy, że to będą środki konkurencyjne, być może częściowo umarżane. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan minister Waldemar Buda musiał pilnie udać się na posiedzenie rządu, upoważnił pana ministra Adama Czetwertyńskiego, gdyby były do niego pytania, do udzielenia odpowiedzi. Wobec tego w tej części prezentacji zakończyliśmy odpowiedzi.

Otwieram dyskusję. Nie wiem czy pan poseł Tomasz Nowak chciałby zabrać głos jako pierwszy o głos uzupełniający? Kiwa głową, że tak. W takim razie bardzo proszę, a później zgłoszenia z sali... Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Dziękuję bardzo. Zwracam się do pana ministra klimatu i środowiska, z całą sympatią, ale pytam o projekt energetyki polskiej do 2040 r., na który pan minister powołuje się. Obawiam się, że po pierwsze, ten projekt tak naprawdę nie był przepracowany i my go w Sejmie nie mamy. A poza tym on jest już chyba nieaktualny, bo jak można projekt, który nie uwzględnia 55% ograniczenia emisji na 2030 r. traktować jako projekt, który jest podstawą naszego myślenia o neutralności klimatycznej również w 2050 r.?

Druga sprawa. Chciałbym zapytać – pan minister podkreśla rozmowy z Komisją – do kiedy są te rozmowy z Komisją? Jak słyszę, teraz macie wysłać ten Krajowy Plan Odbudowy do akceptacji, a rozmowy z Komisją mają jeszcze trwać, więc do kiedy ten projekt będzie labilny? Do kiedy będziemy wprowadzać do niego określone zmiany?

Dystrybucja energii elektrycznej z Funduszu Spójności – dobrze by było, panie ministrze, żebyśmy mogli zobaczyć to powiązanie z tymi wszystkimi funduszami całej polityki energetycznej, żebyśmy nie mieli takich fragmentów, że tu w Krajowym Planie Odbudowy mamy fragment, mamy także fragment w innych funduszach. Dobrze by było, żeby ministerstwo przygotowało całościowy projekt wykorzystania środków europejskich całościowych dla budowy określonej polityki transformacji energetycznej

w kierunku właśnie roku 2050. Potrzebujemy zarówno wyliczenia, ile to będzie kosztowało, ale także planu reform i potrzebujemy mapy drogowej dojścia z uwzględnieniem, skąd dany komponent będzie finansowany.

I teraz sprawa do pana ministra Sobonia. Zaniepokoiło mnie jedno, bo pan powiedział, że zamiast 28 mln dotacji... Rząd więc wycofuje się w tej chwili z 28 mln dotacyjnych i zostawia tylko 300 milionów pożyczek?

I pytanie o częściowe umarzenie, o którym pan powiedział. To chyba z powrotem do pana Czetwertyńskiego, czy w tej perspektywie jest myślenie o części pożyczkowej za zgodą Komisji Europejskiej jako części umarzonej? Czy my jako kraj będziemy musieli podjąć umorzenie ze swoich środków, czy też będą one wpisane w ogólny plan możliwości umorzenia części pożyczkowej? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo, czy pan minister chciałby teraz odpowiedzieć czy po turze pytań z sali? To proszę bardzo o odpowiedź, bo myślę, że to również będzie takie dobre uzupełnienie do dyskusji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dobrze. Więc jeśli chodzi o PEP, sam miałem i wiem, że pan minister Kurtyka również miał okazję kilka razy przedstawiać go w polskim parlamencie, więc był przedmiotem dyskusji i on uwzględnia jak najbardziej aktualne cele unijne, wyższe jeśli chodzi o prognozę cenową 30 r., którą uwzględniliśmy przy opracowaniu scenariusza drugiego. Właśnie prognoza wyższych cen w ETS-ie została przygotowana z założeniami spójnymi Komisji. Komisja zakłada w swojej ocenie skutków, że cena wyniesie między 32 a 65 euro. My przyjęliśmy cenę 54. To więc jest absolutnie spójne z założeniami Komisji. Obecnie trwają rozmowy z Komisją bardziej nad szczegółami już bardziej operacyjnymi tego programu, więc myślę, że powoli zmierzamy do końca.

Jeżeli chodzi o tę mapę drogową, to tak, jak powiedziałem, tym kompasem jest polityka energetyczna, która oczywiście, z natury rzeczy jako określająca kierunki rozwoju dla całego sektora energetycznego, jak również szeregu sektorów gospodarczych ściśle związanych z energetyką naturalnie jest na pewnym poziomie ogólności, a w poszczególnych obszarach będziemy rozwijać odpowiednią legislację i odpowiednie strategie, jak są potrzebne. Na przykład, jeśli chodzi o wodór, również przygotowaliśmy strategię wodorową. Projekt był konsultowany na początku roku i tak w zależności od potrzeb dla poszczególnych wyzwań zidentyfikowanych w tej polityce energetycznej będziemy przygotowywać adekwatne instrumenty wsparcia, adekwatne propozycje legislacyjne i strategie w zależności od potrzeb.

Jeśli chodzi o część pożyczkową, to sprawa wygląda tak, że to jest pożyczka, która jest... którą bierze państwo członkowskie i później wykorzystuje do realizacji tego Krajowego Planu Odbudowy. Po pewnym okresie karencji ta pożyczka będzie spłacana co roku do 2054 r., jeśli dobrze pamiętam, przez państwo członkowskie. Oczywiście będziemy musieli dopasować do tego instrumenty, które zostaną udzielone w formie zwrotnej dla przedsiębiorców, dla obywateli do wykorzystania z tej części pożyczkowej.

Natomiast absolutnie się zgadzam z panem ministrem Soboniem, że to musi być zrobione w mądry sposób po to, żeby to było atrakcyjne dla przedsiębiorstw, dla beneficjentów, żeby to był atrakcyjny instrument wsparcia. Jeśli chodzi o takie instrumenty zwrotne, mamy szereg doświadczeń, na przykład w narodowym funduszu, z bardzo szerokim wachlarzem właśnie instrumentów zwrotnych, które w zależności od rodzajów projektów, które chcemy finansować, można wykorzystać i mamy pewne doświadczenie właśnie, czy w danym przypadku niskie oprocentowanie jest wystarczająco zachętą, w danym przypadku umorzenie, w danym przypadku jeszcze inne rozwiązania, które mogą uatrakcyjnić właśnie taką pożyczkę.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Patrę na ekrany, czy ktoś się zgłaszał? Nie. Z sali. Bardzo proszę, pani poseł Urszula Zielińska. Przepraszam bardzo.

Posel Urszula Zielińska (KO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, panowie ministrowie, Wysoka Komisjo, mam taką serię pytań, ale skupiłam je w jedno odnoszące się...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę.

Posel Urszula Zielińska (KO):

Chcę zacząć od tego, dotyczącego procedury...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Może być seria.

Posel Urszula Zielińska (KO):

Seria?

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Może być seria.

Posel Urszula Zielińska (KO):

Do samej procedury, w jakiej pracujemy nad Krajowym Planem Odbudowy czy bardziej rząd pracuje, a my się staramy jakoś do tego procesu dołączyć... Mieliśmy wczoraj w ramach Europejskich Zielonych taką dyskusję, jak to wygląda w różnych krajach europejskich i przegląd z większości krajów. Z tego wyłania się taki obraz, że są dwie grupy krajów – kraje, w których parlamentarzyści znają i strona publiczna zna te finalne albo bliskie finalnych krajowe plany odbudowy i dyskutują ich szczegóły na podstawie już realnie istniejących i przedstawionych opinii publicznej transparentnie dokumentów przed głosowaniami, które w następnych tygodniach i miesiącach odbędą się w krajowych parlamentach w większości krajów, i druga grupa krajów, która w ogóle nie ma prawie żadnego dostępu do tej informacji albo ma bardzo ograniczony. I z przykrością stwierdzam, że Polska jest drugiej grupie tych krajów, a są to kraje takie, jak Węgry, Bułgaria, Polska, Chorwacja, które zgadują, co znajdzie się w krajowych planach odbudowy, mają bardzo ogólne opisy albo w ogóle tych krajowych planów odbudowy nie mają, nie znają ich przed głosowaniem nad funduszem odbudowy, nad samą ratyfikacją.

I my właśnie dostaliśmy informację wczoraj, że za jeden dzień roboczy – czyli we wtorek – będziemy głosować na ratyfikacją planu, Krajowego Planu Odbudowy *de facto* dla nas w praktyce, którego nie mamy. Moje pierwsze zasadnicze pytanie brzmi: czy uważacie państwo ministrowie, panowie ministrowie, że to jest w porządku? Czy waszym zdaniem tak należy procedować tak ważny dokument, jakim jest Krajowy Plan Odbudowy w Polsce? Czy wy się na to zgadzacie? Czy próbujecie przekonywać rząd, prezesa Rady Ministrów, żeby jednak zapoznać polski parlament i opinię publiczną z finalnym dokumentem, czyli tym *final draft*, który Polska zdaje się, że dziś powinna czy na dniach będzie wysyłać do Komisji Europejskiej, przed ratyfikacją funduszu odbudowy w polskim parlamencie? I tutaj bardzo proszę o odpowiedź i państwa zdanie na ten temat, bo wolałabym znaleźć się w tej pierwszej grupie krajów, które już dziś dyskutują nad swoim *final draft* w swoich parlamentach i mogą świadomie tę dyskusję prowadzić. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Właśnie po to jest zwołane posiedzenie na wtorek, żebyśmy mogli prowadzić dyskusję. Przewidziany jest dziesięciominutowy czas na wystąpienia dla klubów, więc ta dyskusja odbędzie się w parlamencie, a z tego, co przed chwilą mówiłem, wynika, że pan minister Buda właśnie udał się do KPRM w celu, myślę, tego, o czym pani mówiła. Czy są jakieś inne zgłoszenia? Na razie z sali nie widzę... Pani poseł Gabriela Lenartowicz zgłasza się. Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Chciałabym zadać konkretne pytania, bo z tego, co widzimy, ten kształt, w którym pojawił się KPO, dość znacznie różni się od tego lutowego. Chciałabym dopytać o parę rzeczy, a jest to pokłosie również posiedzenia Komisji Środowiska, na którym o te rzeczy pytaliliśmy. Mam na myśli, między innymi, inwestycje w neutralizację zagrożeń

oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego. Zmiana polega na tym, że to dobrze, że kwota jest wyższa, aczkolwiek nie aż tak, ale z drugiej strony mamy informacje, że będą to tylko prace badawcze i sformułowanie metodologii i technik utylizacji tylko dla tych priorytetowych projektów tak zwanych bomb ekologicznych i kwota jest 200 mln euro. Na prace badawcze i identyfikacyjne to jest jednak sporo pieniędzy, zwłaszcza że mamy tutaj informacje, że prace terenowe będą finansowane z innych środków krajowych i europejskich. Chciałabym zapytać, w jakiej wysokości i jakie inne środki krajowe i europejskie ministerstwo ma na myśli? I to jest jeden szczegółowy temat.

Drugi. Nie zdążyłam się jeszcze tak szczegółowo zapoznać, ale wydaje się, że zniknął z projektu KPO pomysł na wsparcie współspalania w kogeneracji w ciepłowniach paliw pochodzących z frakcji energetycznej odpadów, czyli RDF-ów. One były zamarkowane w tym projekcie. Chciałam zapytać, czy rzeczywiście i jak to wygląda, czy to znaczy, że ministerstwo odstąpiło od tego pomysłu? Czy proponuje się inne finansowanie?

I trzecie pytanie. Wydaje się, że deklaracja o wsparciu budownictwa mieszkaniowego znalazła się właśnie w tym wspieraniu nowego zielonego budownictwa w tej części dotacyjnej, gdzie mówimy o wsparciu miast, natomiast nie zdążyłam dojrzeć jeszcze, ale wydaje się, że same wydatki na program „Czyste Powietrze” zniknęły ze środków dotacyjnych i zostały chyba na liście pożyczkowej, o ile dobrze to rozumiem. I proszę mnie ewentualnie sprostować, bo tak, jak mówię, ten dokument znacząco się różni i w zasadzie nie jest oficjalnie nawet opublikowany, żeby móc to zweryfikować. Więc chciałabym poprosić o odpowiedź, jaka kwota jest przeznaczona na budownictwo właśnie zielone, mieszkaniowe, w domyśle chyba pasywne i jak wygląda kwestia finansowania „Czystego Powietrza”, w jakim trybie – czy pożyczkowym, czy dotacyjnym? I w związku z tym chciałabym zapytać o to, że mówimy o finansowaniu dotacyjnym i pożyczkowym, ale ten podział jest na poziomie tak naprawdę relacji kraj – Komisja Europejska. Bo ta pierwsza, tak zwana dotacyjna część, to jest ten element, na który Komisja Europejska zaciągnie kredyty, które będą spłacane z budżetu wspólnego Unii Europejskiej, natomiast ta tak zwana pożyczkowa część to jest ta część, za której spłatę, jeśli sięgną po te pieniądze, będą odpowiadały państwa narodowe, ale to wcale nie znaczy, że ona ma być dystrybuowana w równie pożyczkowy sposób do beneficjentów. Tak samo można sobie wyobrazić, że to również będzie dotacyjna część, tylko że będzie je spłacało państwo jako takie. Jeśli tak nie jest, jeśli nie jest to część dotacyjna, tylko gwarantowana czy spłacana przez nasz budżet państwa bezpośrednio, to jaki jest mechanizm, czy on już jest wypracowany, tego zwrotnego finansowania. Czy prawdą jest, jak się domyślam, że środki na „Czyste Powietrze” będą środkami zwrotnymi? Czy w tym programie „Czyste Powietrze” dalej będą się mieścić, w KPO oczywiście, również wielomieszkaniowe budynki do termomodernizacji, które w pierwotnym projekcie planu były sygnalizowane? Tam było w gruncie rzeczy 170 tys. mieszkań w budynkach do 20 mieszkań, które miały być w ten sposób finansowane. Bardzo bym prosiła o informacje, czyli współspalanie RDF-ów w kogeneracji w niewielkich ciepłowniach, wieloobszarowe tereny – czy tylko badania, czy bez prac inwestycyjnych, te prace inwestycyjne, przyszłe, terenowe – z jakich środków europejskich i krajowych mają być finansowane, skoro jest zamarkowane i trzecia kwestia, to właśnie „Czyste Powietrze”, budynki wielorodzinne i to nowe budownictwo pasywne, które, rozumiem, jest z dotacji – w jakiej kwocie i jaka ilość tych obiektów, czyli mieszkań *de facto*? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Tomasz Nowak jeszcze prosił o głos. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, zwracam się do pana ministra klimatu, bowiem nie mam odpowiedzi w kontekście właśnie „Czystego Powietrza”, jak będzie wyglądała wymiana tych kotłów wysokoemisyjnych na niskoemisyjne? Czy tam nie ma niebezpieczeństwa wymiany kotłów węglowych na węglowe, tylko że mniej emisyjne? To jest jedno pytanie.

I drugie pytanie o *onshore*. Wiemy – tak przynajmniej w deklaracji widziałem ministra Budy – że jest wsparcie, ale my tego wsparcia tutaj nie widzimy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie widzę dalszych zgłoszeń... Jeszcze kolejna seria? To proszę bardzo.

Posel Urszula Zielińska (KO):

To było tylko jedno pytanie, panie przewodniczący, na start, a teraz już pytania szczegółowe. Pozwolę sobie je zadać do dokumentu, który dostałam jakimiś kanałami zupełnie nieformalnymi, gdzieś tam latające po Internecie. Teraz posłowie się nim posługują. Pani poseł również chyba do tego referowała. Teraz odnoszę się do dokumentu, który lata po internetach, który ma dokładnie 469 stron. To jest ta wersja, do której będę się odnosić. Ona jest chyba zupełnie inna niż ta wersja z lutego, czyli ten pierwszy draft, bo ona – z tego, co pamiętam – liczyła dwieście kilkadziesiąt stron. Więc tu odwołuję się do dokumentu, który jest dwukrotnie grubszy objętościowo niż ten pierwszy, który był konsultowany społecznie. Proszę więc wybaczyć, ale nie mam finalnego draftu, do którego mogłabym się jako posłanka, członkini tej Komisji odnieść.

Natomiast pytanie... mam trzy pytania konkretne. Odnośnie do programu „Czyste Powietrze” z tego dokumentu wyliczam, że na ten program jest przeznaczony 14,6 mld zł. To jest tyle po przeliczeniu po dzisiejszym kursie, a w euro to jest 3,2 mld euro na wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej. Pytanie brzmi: to jest 14, niecałe 15 mld zł, czyli 17% tego budżetu, który był założony na program „Czyste Powietrze” w całości w roku 2018 przy uruchamianiu programu „Czyste Powietrze”, czyli 17% ze 103 mld zł, które rząd ogłosił jako program „Czyste Powietrze” na 10 lat? KPO pokrywa się mniej więcej właśnie z tym okresem. On sięga do 2026-2027 r. i nie znaleźliśmy, nie znalazłam, analizując inne fundusze i budżety, tych środków na „Czyste Powietrze” w innych źródłach finansowania. Więc moje pytanie brzmi: skąd ma przyjść pozostała część tego budżetu – 103 mld złotych? 3 zostały już zainwestowane – tylko 3% w ciągu 3 lat. To powinno być już na poziomie 30%. Tu w KPO z tego, co jestem w stanie się czytać w dokument, który lata po internetach, to jest 17%. Gdzie więc są pozostałe kwoty? Skąd państwo się spodziewają je wziąć?

Co z zarzutami Komisji Europejskiej? Media donosiły, że Komisja Europejska krytykowała fakt, że program „Czyste Powietrze” skupia się na wymianie kotłów węglowych na kotły gazowe, to podroży użytkowanie dla użytkowników finalnych i oczywiście to jest również jest bazowanie na paliwach kopalnych. Pytanie więc, jak państwo odnieśliście się do tej krytyki? Czy są jakieś zmiany w nowym, w tym *final draft*? To jest pytanie pierwsze.

Drugie pytanie. Czy w KPO jest gdzieś zapisane finansowanie przejęcia przez Skarb Państwa, zakupu przez Skarb Państwa spółki EJ1, Energetyka Jądrowa 1 od spółki PGE? To przejęcie jest na bieżąco... Mówił o tym pełnomocnik Rządu do Spraw Infrastruktury Strategicznej, że ono już się dzieje. Stąd pytanie. Mówi się o koszcie 0,5 mld zł. Nie wiem, czy to jest faktycznie rzeczywisty koszt? Czy ta operacja jest... czy ta inwestycja jest w Krajowym Planie Odbudowy?

Trzecie pytanie. Jaka redukcja emisji wynika z dzisiejszych założeń w KPO, w tym *final draft*? Jak on wpłynie... na ile ton redukcji emisji czy procentowo redukcji emisji w Polsce w tym okresie? Czy mają państwo takie szacunki? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan poseł Krzysztof Gadowski prosił o głos.

Posel Krzysztof Gadowski (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panowie ministrowie, szanowni państwo, potężne wezwania przed nami i potężne programy, w ramach których chcielibyśmy te środki Unii Europejskiej jak najszybciej sprowadzić przy sprawiedliwym, aktywnym podziale tych środków, oczywiście przy pełnym monitoringu nie tylko polityków, ale samorządowców, jak i strony społecznej, to fakt. Panie ministrowie, wydaje mi się, że my te środki, potężne pieniądze przede wszystkim chcemy kierować do spółek Skarbu Państwa. Przykładem – o czym państwo mówiliście wcześniej – te środki kierujemy w dużej części ma sieci

*offshore*owe, a nie widzimy żadnych środków na budowę czy modernizację operatorów sieci dystrybucyjnych, w ramach energetyki prosumenckiej czy na rozproszone OZE – wiatr i fotowoltaikę. Bez nowych przyłączeń w obszarze OZE stracimy miliardy inwestycji. Inwestorzy są, czekają, chcieliby wejść, a mówimy przecież o tym, że chcemy uruchomić energię Polaków, więc zrobmy to, uruchommy tę energetykę prosumencką. Dlaczego nie ma wdrożenia dyrektywy RED 2 i dyrektywy rynkowej? Ten plan jest jakby takim niedopracowanym, niezłożonym do końca, nieprzemyślanym dokumentem.

I kolejne pytanie. Panie ministrze, tak, dzisiaj słyszałem, że dzisiaj rząd chce przekazać ten plan do Unii Europejskiej. Czy to prawda? Jeśli tak, to w jakiej formie – czy tej 300 stron, czy takiej latającej wirtualnie, zapisanej na 500 stronach? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Który z panów ministrów chciałby odpowiedzieć na pytania?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetyński:

Mogę odpowiadać, oczywiście, z przyjemnością na te pytania i ewentualnie pan minister Soboń może uzupełnić niektóre z moich odpowiedzi. Jeśli chodzi o pierwsze pytanie pani poseł Zielińskiej i procedury przygotowania krajowego planu, to również trochę śledzę to, co się dzieje w innych krajach. Nie mam wrażenia, żeby ilość szczegółów znacząco odbiegała od tego, co dostarczyliśmy, co podaliśmy do konsultacji opinii publicznej, ale co najważniejsze, to nie jest tak, że jest jakaś inna rzeczywistość schowana za tym krajowym planem. Po prostu to co zostało przygotowane i przedstawione w lutym w konsultacjach publicznych i później na tych wysłuchaniach publicznych, to jest ten projekt KPO. I oczywiście, że on będzie ewoluował, uwzględniając właśnie uwagi, które usłyszeliśmy w toku tych konsultacji. Ja myślę, że to jest dobra rzecz i po to są te konsultacje, żebyśmy mieli okazję zreflektować się, skonfrontować pomysły, które również się nie wzięły znikąd. Te pomysły wzięły się również z wcześniejszych konsultacji roboczych z zainteresowanymi potencjalnymi beneficjentami tych działań, do których zwracaliśmy się z pytaniem, jakie formy wsparcia, w jakich obszarach są wam potrzebne. I stąd ta pierwsza propozycja, którą przedstawiliśmy w lutym. Usłyszeliśmy uwagi i oczywiście będziemy dopracowywać ten plan po to, żeby uwzględnić właśnie to, co zostało tutaj przedstawione. Jednocześnie prowadzimy również rozmowy, konsultacje z Komisją. W wyniku tych rozmów również będziemy doprecyzować pewne aspekty, jak na przykład, jak rozmawialiśmy wcześniej o wskaźnikach czy o reformach. Więc tyle, jeśli chodzi o procedurę.

Co do pytań pani poseł Lenartowicz, najpierw jeśli chodzi o te tereny zdegradowane. Jak wcześniej na ten temat rozmawialiśmy i jak już zapowiadałem, to jest obszar, gdzie możemy rozważyć pewne zwiększenie, mając świadomość, że ilość oczek jest oczywiście gigantyczna i dlatego też myślę, że to ma sens, żeby w pierwszym kroku skupiać się na takiej wstępnej ocenie problemu, jaka jest skala problemu, gdzie jest ten problem, co można zrobić, żeby go rozwiązać po to, żeby umożliwić wykorzystanie środków właśnie z Polityki Spójności, w celu oczyszczenia już tych terenów.

Jeżeli chodzi o kwestie współspalania i RDF-u, Komisja Europejska przedstawiła takie stanowisko, że to jest niezgodne z zasadą *do not significant harm*, więc takie inwestycje nie mogą być finansowane z tych środków.

Jeżeli chodzi o „Czyste Powietrze” i to, czy to jest dotacja czy to jest pożyczka, to ja uspokajam, że to jest cały czas dotacja. Myślę, jak rozmawialiśmy wcześniej o tym, że w niektórych obszarach można sobie wyobrazić – dlatego, że te inwestycje są dochodowe – że pożyczki mogą być odpowiednim instrumentem. W przypadku „Czystego Powietrza”, gdzie mamy również często problem ubóstwa energetycznego, nie wyobrażam sobie właśnie, żebyśmy to finansowali w innej formie niż dotacjami.

I w kwestii wielolokalowych budynków mieszkalnych również prowadzimy obecnie taki pilotaż w dwóch miejscowościach w Polsce. Będziemy zastanawiać się nad rozszerzeniem działania w tym kierunku, żeby uwzględnić także wielolokalowe budynki w naszych działaniach. Trzeba mieć oczywiście świadomość, że często mówiąc o czystym powietrzu i mając na myśli właśnie tylko te budynki jednorodzinne, to jest oczywiście tylko część

tego problemu i działania, które musimy podejmować, obejmują oczywiście również budynki wielorodzinne, obejmują też sieci ciepłownicze, odejmują... bo to są wszystko sposoby na ograniczenie zanieczyszczeń... emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jeśli chodzi o pytanie pana posła Nowaka odnośnie do „Czystego Powietrza” i do finansowania wymiany kotłów, to są wymogi wynikające również z zasady *do not significant harm*, że możemy finansować wymianę tylko i wyłącznie na kotły z najwyższych klas, więc to będą takie kotły, właśnie tylko najbardziej efektywne.

Jeśli chodzi o... tak, pytanie cały czas do „Czystego Powietrza” pani poseł Zielińskiej i kwot przeznaczonych na ten cel. Do tej pory ze środków narodowego funduszu uruchomiliśmy już 3 mld zł na „Czyste Powietrze”. Ulga termomodernizacyjna to również jest uruchomienie kolejnych 3 mld zł inwestycji. KPO jest kolejnym krokiem w tym kierunku, gdzie są prawie 4 mld na działania związane z „Czystym Powietrzem” i będą kolejne środki na ten cel przewidziane w „spójności”. W tej chwili jeszcze nie mamy określonych kwot, więc nie mam takiej informacji.

Natomiast jeżeli chodzi o kwestie kotłów gazowych, absolutnie nie było takiej uwagi Komisji w toku rozmów z Komisją, więc nie mieliśmy również jak się do tego odnieść, bo nie było takiej uwagi.

Zakup EJ1 nie jest uwzględniony w KPO i nie mam również w tej chwili wyliczeń co do redukcji emisji wynikających z KPO. Dla części programów to jest... dla części inwestycji tutaj zawartych w KPO to jest do przeliczenia, dla części to jest trochę trudniej. To zawsze będzie... to będą zawsze jakieś szacunki, bo na przykład inwestycje w termomodernizację budynków to będzie zależało również od wielkości domu i od rodzaju kotła, który jest zastępowany, więc tu efekty mogą być różne.

Co do pytań pana posła Gadowskiego, rozmawialiśmy wcześniej o kwestii dystrybucji. Podkreśliłem, że ona będzie finansowana z Polityki Spójności. Natomiast społeczności energetyczne są obecne w KPO. Jest również pewna kwota tutaj przewidywana właśnie na wsparcie tych społeczności energetycznych. Nie uważam, żeby był w tym przypadku jakiś przechyl w stronę dużych spółek. Podałem wcześniej kwoty, które są w największych obszarach i pokazują, że właśnie ogromna większość środków przeznaczonych na poprawę jakości powietrza, klimatu, środowiska... ich odbiorcami będą *de facto* obywatele i samorzady. Oczywiście są również takie środki – i to są na przykład pożyczki dla rozwoju energetyki wiatrowej – do których mogą aspirować większe spółki. Zresztą trzeba też o tym pamiętać, że i tak obowiązują zasady pomocy publicznej, więc nie sposób jest przeznaczyć dla takich spółek tak wysokiego wsparcia dotacyjnego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę, jeszcze pani poseł Gabriela Lenartowicz prosi o głos. Bardzo proszę.

Posel Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Ja tylko chciałam dopytać, bo jedno pytanie umknęło panu ministrowi. Chodzi o te nowe budynki, zielone budynki wielorodzinne, nowe budownictwo. Rozumiem, że taki zapis się pojawił. Jaka kwota, na ile budynków, bo rozumiem... i wedle jakich kryteriów, czy to z tytułu energooszczędności, czy jakiegokolwiek innego. Jaki cel będzie to budownictwo spełniać i jak będzie udostępnione, bo rozumiem, że jest to zrealizowanie tej deklaracji złożonej Lewicy. Bardzo bym prosiła o uzupełnienie tej informacji. Ile budynków, jaka kwota i w jaki sposób będą te sumy dystrybuowane, kto będzie inwestorem i jak będzie udostępniane to budownictwo, i jaki cel ono będzie realizowało, czy klimatyczny, czy jakiś inny, czy może cyfrowy? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan poseł Tomasz Nowak, bardzo proszę.

Posel Tomasz Piotr Nowak (KO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze nie uzyskałem odpowiedzi co do *onshore*. Jakie w ogóle w tym układzie ministerstwo widzi szanse na odblokowanie dotychczasowej blokady na lądową energetykę wiatrową? To pierwsze pytanie.

Drugie. Od tego zacząłem swoje wystąpienie. Wojewoda wielkopolski twierdzi, że będzie 70 mld zł dla Wielkopolski wynikających z Krajowego Planu Odbudowy. Czy

pana ministra zdaniem to jest prawdziwa teza i czy wojewodowie, którzy podobne kwoty, może mniejsze... Nie wiem, jak to wyglądało w skali całego kraju, ale ten mnożnik jest straszny. Czy pan jako merytoryczny minister może potwierdzić coś takiego, że Wielkopolska dostanie 70 mld z Krajowego Planu Odbudowy? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

I jeszcze pani poseł, bardzo proszę.

Posel Urszula Zielińska (KO):

Chcę dopytać, bo pan minister bardzo dyplomatycznie nie odpowiedział na esencję mojego pierwszego pytania. Moje pierwsze pytanie brzmiało, czy to jest w porządku, że na jeden dzień roboczy przed głosowaniem funduszu odbudowy nie znamy finalnej treści Krajowego Planu Odbudowy? Polski parlament nie ma finalnej, oficjalnej treści. Czy z państwa wiedzy wynika, że ona będzie nam udostępniona przed wtorkiem, przed godziną 16? To była esencja mojego pytania. Będę wdzięczna za odpowiedź.

I drugie dopytanie odnośnie „Czyste Powietrze”. Czy dobrze zrozumiałam ze słów pana ministra, że możemy się spodziewać, że w funduszach spójności czy pozostałych funduszach europejskich będzie przeznaczony 80 mld albo około 80 mld z tych obiecanych 103 mld na „Czyste Powietrze” do 2027 r., bo przypominę, że program „Czyste Powietrze” został ogłoszony w 2018 r. z budżetem 103 mld na 10 lat? Ten termin upływa dokładnie na koniec nowej perspektywy, czyli w 2027 r. Rozumiem więc, że możemy się spodziewać w kolejnych publikacjach na temat założeń dotyczących funduszy spójności, że tam znajdziemy około 80 mld na „Czyste Powietrze”? Jeżeli nie, to gdzie?

I finalne pytanie, jak będziecie państwo i czy będziecie przeciwdziałać takim zapowiedziom, które dziś padają od przedstawicieli Prawa i Sprawiedliwości w regionach, jak wypowiedź lokalnego – rozumiem – szefa regionalnych struktur Prawa i Sprawiedliwości w Olsztynie, pana Jerzego Szmita, który powiedział, że warunkiem otrzymania środków z funduszu odbudowy jest współpraca z rządem lokalnych polityków, czasem nazywanych samorządowcami, co sugeruje, że tylko te samorzady, które współpracują z rządem, wspierają rząd, czyli rozumiem, że nie są w opozycji, będą otrzymywały te środki. Czy państwo... czy to jest oficjalne stanowisko Prawa i Sprawiedliwości? Czy państwo to popieracie? Czy będziecie takim praktykom i planom przeciwdziałać? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Który z panów ministrów chciałby odpowiedzieć?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Myślę, że część pytań jest bardziej do pana ministra Sobonia, ale odnoszę się do kwestii reformy *onshore* i zasady odległościowej. Ministerstwo Rozwoju zapowiadało, że przedstawi projekt legislacyjny w tym zakresie i taka reforma będzie też uwzględniona w KPO. Nie znam również wyliczeń robionych dla poszczególnych regionów. My takich wyliczeń nie zrobiliśmy dla naszych programów. I jeśli chodzi o agendę Sejmu, to również nie rząd ustala agendę Sejmu.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

I pan minister Artur Soboń w uzupełnieniu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Artur Soboń:

Te wątki polityczne... tutaj Adam skierował, rozumiem, wzrok na mnie. Ja oczywiście próbowałem odnaleźć te wypowiedzi, bo nie znam tych lokalnych wypowiedzi. Jeśli dobrze zrozumiałem te wypowiedzi, to oczywiście wszystko zależy od tego, czy odczytamy je z dobrą wolą czy będziemy szukać w nich drugiego dna. Oczywiście jest tak, że nie ma kopert regionalnych w Krajowym Planie Odbudowy, natomiast pewnie lokalni politycy – wojewodowie czy marszałkowie, próbują agregować środki z różnych programów, na które dany region może liczyć. Pewnie w regionie takie dyskusje się toczą.

Natomiast wypowiedź pana Jerzego Szmita, jeśli tutaj ją dobrze rozumiem, to warunkiem otrzymania środków z funduszu odbudowy jest współpraca z rządem lokalnych polityków. Pewnie tutaj temperament po przecinku – a czasem nazywanych samorząd-

dowcami – to już jest – powiedzmy – temperament polityczny, natomiast co do zasady to jest oczywiście prawda, w tym sensie prawda, że zawsze współpraca z rządem jest warunkiem realizacji programów. Ale ta współpraca nie polega oczywiście na współpracy politycznej, tylko na wypełnianiu wszystkich formalnych uwarunkowań, związanych z realizacją poszczególnych programów. Takie same szanse w realizacji tych projektów mają samorządy, niezależnie od tego, jakie opcje polityczne w tych samorządach sprawują władzę. Szukanie tutaj w tego typu lokalnych wypowiedziach czegokolwiek innego jest moim zdaniem trochę nadużyciem, rozumiem, że na potrzeby polityczne, więc taki jest mój komentarz.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Domyślam się, że pani poseł Gabriela Lenartowicz jeszcze chciała zabrać głos, bardzo proszę.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Ja przede wszystkim chciałam przypomnieć się z moim pytaniem o nowe budownictwo, które ma być finansowane, tak zwane zielone, z KPO. Powtórzę pytanie: w jakie cele się wpisuje to nowe budownictwo, tak zwane zielone i jakie wskaźniki ma wypełniać, czy redukcję emisji, czy może jakiejś innowacji? Które z tych celów i które z tych horyzontalnych kryteriów ma wypełniać? Ile tych mieszkań ma być i jaka kwota ma być zapewniona, bo rozumiem, że jest to wypełnienie tej deklaracji, która została poczyniona, czy uzgodnień między rządem a lewicą? To w tej roboczej wersji, która – jak to koleżanka powiedziała – krąży po internetach, pojawiło się. Prosiłabym o precyzyjną odpowiedź na to pytanie. Ile mieszkań, za jaką kwotę i w które z celów tego KPO to budownictwo wpisuje się? I w jaki sposób, kto będzie inwestorem i jak będą dystrybuowane te mieszkania.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo, ale chyba wydaje mi się, że nikt na tak postawione pytanie, ile mieszkań będzie sfinansowanych z tego programu... Przed jego realizacją jest chyba łatwiej odpowiedzieć, jaka kwota będzie przeznaczona, a ile mieszkań, to będzie wynikało przecież ze złożonych wniosków. Jedno mieszkanie może kosztować... modernizacja dużo więcej niż drugie. Dzisiaj przed realizacją tego programu to chyba musiałby być ktoś prorokiem, żeby na to odpowiedzieć. Można mniej więcej...

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Panie przewodniczący, tu nie chodzi o modernizację, tu chodzi o budowę nowych.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

To też nie jest rzecz, na którą, myślę, że ktokolwiek jest w stanie odpowiedzieć. Szacunkowa kwota... może wynikać z niej przybliżona jakaś ilość, ale tak dokładnie, jak pani poseł wymaga, to nie wiem, czy ktoś jest w stanie odpowiedzieć. Trudno mi sobie wyobrazić, jeżeli program jest rozłożony na ileś lat – tutaj słyszymy o pięcioletnim planie plus dwa jeszcze tam na rozliczenia różne – i dopiero w ten program wchodzimy, to nie jest to chyba możliwe. Nie wydaje mi się, ale może któryś z panów ministrów ma taką wiedzę?

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Ja chcę zapytać, jakie zapisy w tym względzie znalazły się w tym poprawionym projekcie KPO. Jeśli jakaś kwota czy ileś tam się nie znalazło, to oczekuję takiej odpowiedzi, że nie wiadomo, ale jaki zapis znalazł się w KPO w tej sprawie? Nowe budownictwo, tak zwane zielone budownictwo w wyniku uzgodnień z Lewicą i deklaracji. Jaki zapis jest w tym KPO, który będzie przedkładany do Komisji Europejskiej, bo czy parlamentarzystom, to z tego wynika, że niekoniecznie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę, czy któryś z panów ministrów zna odpowiedź na to pytanie?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Nie, nie znam odpowiedzi, ale nie chcę żeby pani miała wrażenie, bo to rzeczywiście było przeoczenie z mojej strony. Po prostu patrząc na listę moich notatek, przeczytałem

akurat to pytanie. Jedyne, co ja mogę w tym zakresie powiedzieć, to jest to, że rzeczywiście ministerstwo funduszy zaproponowało takie nowe, dodatkowe działanie na rzecz nowego budownictwa, więc to nie jest program, który został przez nas w Ministerstwie Klimatu i Środowiska zaprojektowany, więc jego szczegółów nie znam. Bardzo żałuję, że nie ma z nami pana ministra Budy, żeby ewentualnie udzielić odpowiedzi. Nie wiem, czy jest jakiś pracownik ze strony ministerstwa funduszy, który byłby w stanie odpowiadać, ale również nie chcę... nie wiem, czy w ogóle ktokolwiek jest. Możemy więc udzielić ewentualnie dodatkowych informacji na piśmie, jeżeli jest taka potrzeba, ale to jest nowy program, który został zaprojektowany przez ministerstwo funduszy, więc niestety nie mam więcej szczegółowych informacji.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

W takim razie poproszę na piśmie.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Jest z nami pan dyrektor Baliński z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, być może pan dyrektor będzie mógł nam coś powiedzieć na temat. Bardzo proszę, panie dyrektorze,

Daniel Baliński zastępca dyrektora Departamentu Strategii Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej:

Dzień dobry państwu. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli chodzi o tę kwestię formalną, to nie mam pewności odnośnie do tego czy powinienem się odzywać w związku z tym, że pan minister Buda upoważnił pana ministra klimatu do udzielenia odpowiedzi. Jedyne może potraktujmy to w ten sposób, że odpowiedź będzie formalna, tak jak pani poseł tutaj uzgodniła to z panem przewodniczącym, czyli na piśmie, a ja z tego co wiem, czyli z informacji, które posiadam, mogę odpowiedzieć w ten sposób, że w dokumenty wpisane są dopłaty do mieszkań wielorodzinnych, w nawiasie 75 tysięcy mieszkań, i te inwestycje będą wdrażane właśnie przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, a dofinansowanie ma dawać Fundusz Termomodernizacji i Remontów oraz Fundusz Dopłat, który już istnieje w Banku Gospodarstwa Krajowego. Natomiast są to informacje, które – można powiedzieć – proszę potraktować, póki co, tak bardziej nieformalnie, z racji tego, że nie czuję się komfortowo z racji tego, co pan przewodniczący na początku powiedział. Dziękuję.

A może przy okazji, jeśli chodzi o wysłanie dokumentu do Komisji Europejskiej, to zgodnie z zapowiedzią ma to nastąpić dzisiaj i to będzie ta wersja dłuższa. Powinna być dostępna dzisiaj na stronie internetowej.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Jest to jakaś informacja. Wiadomo, że przy skali kilkudziesięciu tysięcy do jednej sztuki tego określić się nie da. Bardzo proszę, czy są jeszcze pytania na ten temat, bądź na inny? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Jeszcze chcę doprecyzować i skomentować. Panie Ministrze, zupełnie niepolityczne pytanie, tylko po prostu obawy, które wynikają... pytanie dotyczące sposobu rozdzielania funduszy lokalnie w samorządach. Te obawy wynikają z najświeższych analiz, które się pojawiły, odnośnie do rozdzielania funduszy z Funduszu Inwestycji Lokalnych czy po trzeciej transzy. Okazuje się, że samorzady, różne samorzady, niezależnie od opcji politycznej, składały z podobnym natężeniem wnioski o fundusze z FIL-u, ale otrzymały znakomitą większość tych funduszy samorzady zarządzane przez Prawo i Sprawiedliwość czy samorządowców związanych z Prawem i Sprawiedliwością. Więc stąd wynika obawa, że przy takich zapowiedziach, jak na przykład zapowiedzi szefa struktur Prawa i Sprawiedliwości w Olsztynie, że podobnie będzie... podobny będzie problem z funduszami z Krajowego Planu Odbudowy. Stąd moje pytanie. Ale dziękuję za odpowiedź na moje pytanie.

Natomiast pan minister klimatu nie odpowiedział do końca na pytanie dotyczące tych pozostałych środków ze 103 miliardów, które rząd zapowiadał jako fundusze na „Czyste Powietrze” do roku 2027. Czy możemy się spodziewać faktycznie tych pozostałych 80 mld, których jeszcze nie widać w żadnym z budżetów, również w Krajowym Planie Odbu-

dowy, w innych budżetach, czy w nowej perspektywie finansowej, tej właśnie Funduszu Spójności do 2027 r. czy gdziekolwiek indziej? Czy ten budżet, czy ta suma 103 miliardy złotych jest wciąż aktualna? O, tak może postawię to pytanie.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Ja muszę sprostować. Chociażby u mnie w regionie, jeśli chodzi o samorzady, to patrzyłem: na ośmiu starostów czterech jest związanych z Prawem i Sprawiedliwością, czterech – nie i z tych samorządów trzy samorzady związane z Prawem i Sprawiedliwością otrzymały dofinansowanie do dróg samorządowych, dwa niezwiązane. Największą dotację dostał samorząd, w którym rządzi PSL, więc to nie pokrywa się to z tym, co pani mówi, i jeśli chodzi o drogi, to również tak, jak patrzyłem, większość gmin nie jest związana z Prawem i Sprawiedliwością. Największą dotację w naszym okręgu, chyba na całym Mazowszu – poza Warszawą, bo tutaj nie znam danych – otrzymało miasto Radom, chyba 53 mln, a tam jest prezydent z Platformy. To więc nie jest... ta obawa, że to jest z klucza politycznego i są pomijani ci, którzy nie są związani z rządem... Ci otrzymali, którzy złożyli wnioski i które zostały przez komisje zakwalifikowane jako zasadne, potrzebne. Niestety pieniędzy było dużo mniej niż wniosków. Zdaje się, wnioski dziesięciokrotnie przewyższały wartość tych funduszy, które były. Natomiast oczywiście wszyscy, którzy nie otrzymali, są niezadowoleni i mówią, że zostali pominięci z przyczyn politycznych. Również samorzady, które są związane z Prawem i Sprawiedliwością... więc tego typu argument, że jest obawa, żeby będzie to tylko politycznie tam, gdzie samorzady są związane z PiS, nie jest uzasadniony. Dotychczasowa praktyka tego nie potwierdza, a ja tylko przypomnę, że ten Fundusz Dróg Samorządowych i Fundusz Inwestycji Samorządowych został stworzony przez rząd Prawa i Sprawiedliwości. Przedtem takich środków nie było, więc jak się uruchamia takie środki, to również źle. Pewnie lepiej było za Platformy, jak takich środków w ogóle nie było.

Myślę, że szanowni państwo tutaj trochę czepiacie się. Jak analizowałem, jak były dzielone środki przez Sejmik Mazowiecki, w którym rządzi Platforma z PSL, to samorzady, w którym było Prawo i Sprawiedliwość, środków nie otrzymywały. Kiedy prezydentem Radomia był prezydent z Prawa i Sprawiedliwości środków nie otrzymywał mimo najwyższej punktacji środków. Kierował sprawy do sądu. W sądzie wygrywał, żeby dostać dotacje na inwestycje w mieście Radomiu. Ja bym więc miał obawy, gdyby rządziła Platforma z PSL-em, że te środki będą niesprawiedliwie rozdzielane, bo taka praktyka była niestety. Teraz zarzuty są w drugą stronę, że jest niewłaściwie. Robiliśmy analizy tego, które samorzady są najbiedniejsze, które były pomijane przez lata w dofinansowaniach i z tego wynikało, że te, które były pomijane, trochę więcej dostają niż inne, ale to wynika również z tego, że najbiedniejsze samorzady nie dostawały, kiedy rządziła Platforma z PSL-em, więc w ramach wyrównania szans. Łamane były zresztą zasady Unii Europejskiej, bo te środki miały służyć wyrównaniu szans, a one zwiększały różnice, bo najwięcej dostawały najbogatsze miasta, na Mazowszu chociażby Warszawa, a inne regiony były prawie pomijane, traktowane po macoszemu. Kiedy teraz ten rząd próbuje wyrównać te szanse, to jest wielki krzyk, że jest niesprawiedliwie. Właśnie teraz jest sprawiedliwie, a było niesprawiedliwie, a ponieważ było tak bardzo niesprawiedliwie, to tak bardzo przegraliście wybory w terenie. Tylko wielkie miasta głosowały przeważnie na platformę, a wszyscy inni czuli się oszukani przez poprzedników. Jeżeli więc atakujecie państwo, że dzisiaj może jest coś niesprawiedliwie, to najpierw popatrzcie, co robiliście, i wtedy dopiero atakujcie, bo to jest atak kulą w płot.

Jeszcze pan Krzysztof Gadowski...

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Panie przewodniczący, ja nie jestem z Platformy. Ja jestem z Zielonych. Odsyłam do raportu, ja nie mówię o mówię pojedynczych przypadkach, tylko o raporcie...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Ja wiem, skąd pani jest, ale pani wysuwa argumenty Platformy, które są nieprawdziwe...

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, który pojawił się 3 dni temu.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

...więc prostuję, żeby ci, którzy oglądają naszą Komisję, nie mieli fałszywego obrazu rzeczywistości w Polsce, a ci, którzy może będą protokoły kiedyś czytać, żeby również wiedzieli, że te zarzuty nie są prawdziwe.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Zachęcam państwa do przeczytania raportu, bo do nich się odwołuję, Fundacji Batorego, Flisa i Swianewicza, sprzed 3 dni...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Ja również zachęcam państwa do raportów, jak były sporządzane i jak były rozdzielane środki za czasów rządu Platformy. Jeżeli więc teraz jest wyrównanie tego, co kiedyś było pomijane, to jest po prostu realizacja sprawiedliwego, zrównoważonego rozwoju.

Jeszcze pan Krzysztof Gadowski się zgłosił do głosu. Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, ja nie będę wchodził w ten wątek, który pan poruszył, bo gdyby taka była prawda, to państwo byście to na swoich szyldach gdzieś nosili, że ktoś dał komuś, ktoś nie dał. Zostawmy więc tę sprawę. Mam nadzieję, że kiedyś ktoś to oceni, a państwo przekażecie te informacje. My widzimy, co jest dzisiaj. Miało być lepiej, miała być dobra zmiana, a jest...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

I jest lepiej.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Jest zmiana taka dla swoich, więc.... Natomiast chciałem się pana ministra spytać, skoro pan minister mówi o tym, pan dyrektor właściwie podkreślił, że dzisiaj rząd będzie przekazywał Komisji Europejskiej Krajowy Plan Odbudowy, to czy ten plan, który państwo w tej szerokiej wersji, nie wiem, w nocy, pod osłoną nocy go uzupełniliście o te 200 stron, w ogóle ktoś widział. Czy była jakaś dyskusja na ten temat? Czy posłowie mogą sięgnąć po ten dokument? Czy nam go udostępniście? Bo rozmawiamy o czymś, co państwo chcecie wysłać, mówicie, że wszystko widzieliśmy, a właściwie pod osłoną nocy kolejny dokument jest przekazywany, uzupełniany i przekazywany, o, tak sobie, a nikt nad nim się nie pochylił i on nie przeszedł jakby przynajmniej takiej ogólnej konsultacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. To jest procedura zgodna z prawem, więc pretensje można oczywiście zawsze zgłaszać, ale to nie jest niezgodne z prawem przekazanie najpierw, bo jest termin, a ratyfikacja przez Sejm – w całej Unii te same przepisy obowiązują – może być później niż przekazanie do Komisji Europejskiej. Myślę więc, że trochę tutaj przesadzacie z tą krytyką, aczkolwiek rozumiem, macie prawo do tego. Czy pan minister klimatu bądź pan Artur Soboń chciałby udzielić odpowiedzi?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Ja w takim razie do tych wątków, na które jeszcze nie padły odpowiedzi. Jeśli chodzi o program „Czyste Powietrze”, tak, jak najbardziej kwota 103 mld jest aktualna. Ona wynikała z pewnej oceny – również potrzeb, skali potrzeb w tym zakresie. Oczywiście, że po to, żeby zrealizować tyle inwestycji, będziemy wykorzystywać bardzo różne instrumenty. To będą nie tylko środki z KPO. To również będą środki z Polityki Spójności, to również będą środki krajowe wykorzystane, będą środki być może z dochodów z ETS-u. Mamy naprawdę bardzo dużo różnych źródeł do wykorzystania i mamy też bardzo dużo różnych instrumentów do mobilizacji tych inwestycji. Wspomniałem już o uldze termomodernizacyjnej. Teraz w ramach programu „Czyste Powietrze” włączyliśmy również aktywnie w dystrybucję tych środków banki. To również będzie sposób na zwiększenie zasięgu tego programu. W następnych więc latach w miarę wykorzystania właśnie puli środków na razie przeznaczonych na ten cel będziemy również tę pulę środków zwiększać, sięgając po te źródła, o których wspominałem.

Jeśli chodzi o ten plan, Krajowy Plan Odbudowy, tak jak powiedziałem, on został uzupełniony w ostatnich tygodniach pod wpływem uwag otrzymanych w toku konsultacji społecznych, pod wpływem uwag otrzymanych z Komisji. Przede wszystkim – i myślę, że to jest pewnie główny powód, który spowoduje wzrost objętościowy planu – to jest uwzględnienie w nim też szeregu inwestycji związanych z częścią pożyczkową KPO. Tutaj rozmawialiśmy w dosyć dużych szczegółach o tym naszym komponencie, czyli związanym z zieloną energią czy zmniejszeniem energochłonności gospodarki, ale i to jest to jest obszar, który właśnie zawiera największe programy w tej części pożyczkowej. To są... I trzeba było te nowe programy, nowe inwestycje opisać w tym KPO, więc to będzie największe źródło dodatkowych stron w tej wersji KPO.

Natomiast oczywiście jako Ministerstwo Klimatu i Środowiska patrzemy bardzo szczegółowo na tę część inwestycji, która nas dotyczy bezpośrednio i myślę, że ewolucje, które tutaj nastąpiły, zarówno zwiększenie kwoty w niektórych pozycjach czy doszczegółowienie inwestycji, idą absolutnie w dobrym kierunku i w kierunku właśnie wielu uwag, które usłyszeliśmy w toku konsultacji społecznych i których część uwag też państwo tutaj powtarzali.

Więc tyle, jeśli chodzi o zmianę tego Krajowego Planu Odbudowy.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę, jeszcze pan poseł Tomasz Nowak. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Piotr Nowak (KO):

Panie ministrze, jeszcze tak dopytam w kontekście tego pytania, które zadał Krzysztof Gadowski, bo rzeczywiście dzisiaj plan będzie wysyłany, ale pan powiedział w pierwszej swojej wypowiedzi, że wskaźniki i reformy będą opracowane. Jeśli wysyłany jest w tej chwili ten cały Krajowy Plan Odbudowy bez wskaźników i reform, to on zostanie zakwestionowany. A co się okaże, jeśli te wskaźniki i reformy będą później niezaakceptowane przez Komisję?

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę, pan minister..

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Tak, użyłem czasu przyszłego w tym sensie, że traktuję, że dopóki dokument nie jest oficjalnie zatwierdzony, to prace trwają. Ale rzeczywiście w jakimś zakresie te prace muszą trwać, bo jeżeli zdecydujemy na przykład zwiększyć ilość środków przeznaczonych dla terenów zdegradowanych, to też musimy przeliczać wskaźniki po to, żeby dopasować te wskaźniki do nowej ilości środków tutaj przeznaczonych. Więc oczywiście, że te wskaźniki też muszą być dopasowane do tych kwot przewidywanych na poszczególne inwestycje i w tym sensie prace trwają, że dopóki dokument nie został zatwierdzony i wysłany do Komisji, to te prace się nie zakończyły.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia? Nie widzę. Szanowni państwo, zatem wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia Komisji.

Zamykam posiedzenie.

Bardzo państwu dziękuję za ciekawą, owocną dyskusję. A nad planem będziemy dyskutować w najbliższy wtorek.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

My również dziękujemy, panie przewodniczący.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Artur Soboń:

Do widzenia.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Do widzenia.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Do widzenia.